

ՊՐԻՆԻՍԻՍԻ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՍԱՆՏԵՐՈՒ ՀԻՄՆԱԲԳՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՐԻՉԻ ՄԱՐԻ ՆՈՒՊԱՐ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

1. Յաւալի է որ Նուպարեան Սանտերու Վարչութիւնը, նիւթական միջոցներու անբաւականութեան հետեւանալով, որովհետեւ բացի իր եկամուտներուն նուազումէն, հարկադրուած է քանի մը տարուան համար կարեւոր տուրք մը վճարել Լոնտոնի մէջ: Երբ չի յաջողի հարկագործում ձեռք բերել, իր Յունիսի գումարման մէջ յառաջիկայ տարուան համար ո՛չ մէկ նոր սանի կրցած է պուրս յաշկացնել:

Այս պարագան աշխատանքի ցաւալի է որ, առանց նկատի առնելու թէ այդ հիմնադրամը սահմանափակ է, եւ թէ պուրս ստացող սաները քանի մը տարի վերջ միայն շրջանաւարտ ըլլալով իրենց բռնակը կրնայ տրամադրել ըլլալ, ամեն կողմէ շատ մեծ թիւով ուսանողներ կը դիմեն թէ՛ այդ Վարչութեան եւ թէ՛ Միութեան, մեծ յոյսեր դնելով իրենց թեկնածութեան եւ ձեռք բերած յանձնարարականներուն վրայ, որով երբ հարկաւոր մը թեկնածուներուն մէջէն ոչ մին կամ հազիւ 1-2ը միայն կ'ընտրուին, դառնորէն կ'ենթարկուին յուսախաբութեան: Պատճառն այն է որ չեն ըմբռնիր թէ շա՛տ դժուար է ընդունելութիւնը, մանաւանդ որ ըստ կտակագրի նախապատշաճութիւնը կը տուի բոլորովին չեւոր եւ առաւելագոյն որք ուսանողներու, անոնց որ օժտուած են բացառիկ ընդունակութիւններով, պիտի հետեւին ուսուցչութեան, բնագիտութեան, երկրաբանութեան, մեքենագիտութեան, երկրաշինարարական նման մասնագիտութեանց, եւ յանձն կ'առնեն ուսանիլ Պիլնիթայի մէջ եւ իրենց մասնագիտութիւնը հետագային կիրարկել Հայաստանի մէջ, որով եւ պարզ է թէ շատերը զո՛ւր տեղը կը գնեն իրենց թեկնածութիւնը, գիտնալով թէ այդ պայմաններուն տակ իրենց կը սպասէ անյաջողութիւնը:

2. Ոչ նուազ ցաւալի իրողութիւն մըն է որ ողբացեալ Պօղոս Նուպար Փաշայի հիմնած Ուսանողական Տունը, որ Բարիզի Սիրէ Իւնիվերսիթեռի գեղեցկագոյն շէնքերէն մին է եւ ունի 70 ի չափ սենեակներ, հետզհետէ կը պարպուի հայ ուսանողներէ, որոնց թիւը սկզբնական 30-40 էն այժմ 8 ի իջած է, եւ կը սպասուի աւելի եւս նուազիլ: Պատճառները բազմաթիւ են, ոմանց համար որոշուած ամսավարձը (200 Ֆրանկ) շատ կու գայ, ուրիշներ իրենց երկրէն դրամ չեն կրնար ընդունիլ՝ արտածութեան ներկայ տեղիչ օրէնքներուն հետեւանալով, իսկ կան ալ որ գուրար իրենց փորձանաւոր ազատութիւնը կը նախընտրեն առաւելագոյն, զոնեւրով այն բացարձակ հանգիստը եւ դիւրութիւնները զոր կ'ընծայէ Մարի Նուպար Ուս. Տունը, իր անբազաւեղի առաւելութիւններով: Դժբախտաբար ծնողները, խնամակալները կամ մեկեմանները եւս չեն անդրադառնար անպատշաճութեանց եւ իրենց զաւակներուն կամ պաշտպանեալներուն չեն պարտադրէր Ուսանողական Տան բնակութիւնը:

Այս դրութիւնը ասեմէ մը ի վեր մտահոգութիւն կը պատճառէր Միութեան Կեդր. Վարչ. Ժողովին, ինչպէս նաեւ Նուպարեան ընտանիքին, որ Սիրէ Իւնիվերսիթեռի Վարչութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով հանդերձ այս վրդովեցուցիչ վիճակին վրայ, կը խորհին նոր միջոցներ ձեռք առնել Բարեբաղին կամքը յարգելու եւ Հիմնարկութիւնը ըստ կարելոյն իր բուն նպատակին ծառայեցնելու համար, մինչդեռ այս ընթացքով բոլորովին պիտի կորսնցնէ իր հայկական բնոյթը, քանի որ Ֆրանսացի ուսանողներ կ'օգտուին մեծ մասամբ:

Ոչ նուազ ցաւալի երեւոյթ մըն է սա պարագան ալ որ Բարեբաղը հիմնադրած մը յաշկացուցած էր, որպէս զի Ուսանողական Տան մէջ հայերեւելագիտութեան դասախօսութիւններ կատարուին, եւ սակայն հակառակ որ այդ գործը վստահուած է Տ. Արշակ 2օ պանեանի նման մեծ գրագէտի մը, ընդհանրապէս սակաւաթիւ ունկնդիրներ միայն հետեւած են, որոնց թիւը բարեբախտաբար վերջերս քիչ մը աւելցած է Բարիզի Ուսանողական Միութեան ջանքերուն շնորհիւ: